

ТЕСТ II

1. Прочитај следећи текст (пример једног јеловника) и одговори на постављене захтеве.

ЈЕЛОВНИК

СУПЕ/ЧОРБЕ

телећа	160,00
јагњећа	160,00
пилећа	160,00
рибља	160,00

САЛАТЕ

зелена	110,00
слатки купус	110,00
парадајз	130,00
краставац	130,00
ајвар	200,00

КУВАНА ЈЕЛА

телећи гулаш.....	450,00
мусака (кромпир, зеље).....	400,00
пуњене паприке	400,00
ћуфте у парадајз сосу	400,00

РИБЕ

скуша..... пор.	500,00
ослић	пор.500,00
пастрмка... пор.	550,00

ЈЕЛА ПО ПОРУЏБИНИ

ћевапи..... 300 g	400,00
ражњићи 270 g	460,00
бифтек	
на жару..... 300 g	800,00
пилеће бело	
роловано 320 g	520,00

ПОСЛАСТИЦЕ

торте	220,00
сладолед	200,00
воћна салата	250,00
сува пита	200,00

ПРИЛОЗИ

помфрит	150,00
пиринач (рижа).....	150,00
грашак	100,00

БЕЗАЛКОХОЛНА ПИЋА

густи сок (бресква, кајсија, јагода) ...	100,00
бистри сок (боровница, јабука)	100,00
лимунада	150,00
чај	90,00

А. Које је јеловник намењен?

Б. Јеловник је:

- ☐ уређен по абецеди;
- ☐ уређен по врстама јела и пића;
- ☐ уређен по ценама и величини порције;
- ☐ уређен по азбучном реду.

Обој кружић испред тачног одговора.

В. а) Шта је у јеловнику најскупље?

б) Колико динара би морао потрошити гост ако би наручио ражњиће и бистри воћни сок?

в) Колика је разлика у цени између бифтека и пилећег ролованог меса?

2. У следећем тексту подвучи заповедну реченицу.

Највише волим да гледам цртане филмове недељом. Каква милина! Нема школе! Онда се зачује глас моје мајке: „Марија, среди собу!” Већ знам, и како је чистоћа пола здравља и како је штетно неумерено гледање телевизије.

3. Подвучи синтагме у датим реченицама и одреди коју службу (функцију) врше.

а) Путујући на море, срели смо пријатеље.

Служба: _____

б) Илија је убедљиво најбржи ученик.

Служба: _____

в) Волим да читам књиге о славним личностима из наше прошлости.

Служба: _____

4. Пажљиво прочитај наведене одломке и тврдње које су изнете испод текстова. Уколико се слажеш са одређеном тврдњом упиши слово Т, а уколико се не слажеш, слово Н.

А. „Стави се цар одмах да га је шћер научила, па заповједи слугама те га ухвате и доведу преда њ, па му онда пружи повјесмо лана говорећи:

– Узми то, и од тога имаш учинити гумину и једра сва што је од потребе за један брод; ако ли не – изгубићеш главу. Ови сиромаш с великијем страхом узме повјесмо и плачући отиде дома и каже све својој шћери. Шћер га пошаље да спава, обећавајући да ће она све то учинити. Сјутрадан узме мали комад дрвета, пак пробуди оца и рече му:

– На ти ово дрво и понеси га цару нека ми од њега направи кућељу и вретено и стативе и остало што требају, пак ћу ја њему направити све што наређује.”

Б. „Ој, бога ти, Јањо хитропрељо,
да ти пошљем малено повјесмо:
опреди ми шатор и кошуљу,
а што теби од тога остане,
ти опреди себи у дарове!”
Јања била мудрија од Јанка,
поручује кујунџији Јанку:
„Ој, бога ти, кујунџија Јанко,
да ти пошљем малену парицу:
сакуј мени в'јенце и обоце,
а што теби од тога остане,
поткуј свога добра коња вранца,
нека ти је међу браћом фала.”

мање познате речи

пов(ј)есмо – свежањ вуне, конопље или лана који се везује око преслице

гумина – дебело уже којим се везују бродови

дарови – свадбени поклони

а) Цара и Јанка мотивишу потреба за доказивањем и надмудривањем. _____

б) Мотиви цара и Јанка су исти. Цар осећа љубав према девојци,
а Јанко према Јањи. _____

в) Цар искушава, проверава девојчину мудрост, а Јанка мотивише љубав
и весело младалачко надмудривање. _____

г) Девојку и Јању красе мудрост и домишљатост. _____

д) Девојка и Јања желе да докажу да су паметније. _____

5. Одреди књижевни род и врсту наведених дела.

НАСЛОВ ДЕЛА И ИМЕ ПИСЦА	КЊИЖЕВНИ РОД	КЊИЖЕВНА ВРСТА
„Хајдук Станко”, Јанко Веселиновић		
„Зимско јутро”, Војислав Илић		
„Отаџбина”, Ђура Јакшић		

6. Повежи дату реч линијама са три речи из десне колоне са којима она може дати одговарајућа значења.

КРИЛО	авиона
	мајке
	књиге
	птице
	сата

7. Упиши запете тамо где им је по правопису место.

- а) Кад стигнеш кући позови их.
- б) Чекајући воз изгубио је аутобус.
- в) Ако верујеш у себе све ће бити лакше.
- г) Ко мисли да је једноставно урадити овај задатак грдно се вара.

8. Прочитај одломак из „Предела сликаног чајем” Милорада Павића и обој кружић испред тачног одговора.

Једне вечери, пред премијеру Пучинија у Скали, сењора Витача доживе чудну, двоструку nelaгодност. Била је на улици пред својим хотелом и ишла на представу ка опери, која је сасвим близу. Ту, наред улице, ухвати је нека несвестица са малим слепилом на дну.

Овај текст:

- ☐ описује премијеру Пучинијеве опере;
- ☐ излаже узроке болести сењора Витаче;
- ☐ приповеда о томе шта се догодило сењора Витачи.

9. Обој кружић испред наслова дела чија је тема везана за божанства старих Словена.

- ☐ „Каљави коњ”, Весна Алексић
- ☐ „Хобит”, Џон Р. Р. Толкин
- ☐ „Удурме и зврчке из античке Грчке”, Љубивоје Ршумовић
- ☐ „Приче из класичне старине”, Густав Шваб

10. Напиши кратко писмо у коме честиташ свом бившем другу из одељења Вукову награду.

11. Одговори на следеће захтеве.

а) Вук је унео шест нових слова у азбуку. Наведи их.

_____ , _____ , _____ , _____ , _____ , _____ .

б) Једно слово је преузео из латинице. То је слово _____ .

12. Одреди називе стилских фигура које су подвучене у следећим примерима. Одговоре напиши на линијама

а) „Осећам је у соби по једва чујном шуштању листова у књизи или по не приметном пуцкетању паркета.”

(„Јелена, жена које нема”, Иво Андрић)

б) „Египатске пирамиде срећније су од грчких каријатида”

(„Седам мора и три океана”, Јелена Димитријевић)

в) „Орлови рано лете”, Бранко Ћопић

в) „Доналд би за њу рекао да је попут великог громобрана, да се свако пражњење мрачних енергија преносило у њу, да је штрчала над нама, спремна да сагори, само да би нас сачувала.”

(„Мамац”, Давид Албахари)

13. Прочитај следећи текст и одговори на постављено питање.

Поштована госпођо Илић,

Мој син Никола Матић имао је упалу грла, и због тога од 6. до 20. априла није био на тренинзима. Молим Вас да оправдате његове изостанке.

Београд, 25. април 2010.

Срдачан поздрав,
Михајло Матић

Којом речју писац аутор текста изражава свој циљ?

14. Подвуци акценговани слог у следећим речима.

БЕОГРАД СУБОТИЦА ПРЕДАЊЕ ПРЕДАТИ НАПРАВИТИ НАПРАВА ШАМПИОН

15. Пажљиво прочитај следећи текст, а затим напиши сажетак у неколико реченица.

Шарганска осмица

Такозвана Шарганска осмица је део пруге узаног колосека између Ужица и Вишеграда, односно Мокре горе и Кремана, преко брда Шарган. Ово је најпопуларнија возна тура у нашој земљи, дуж које је некада саобраћао носталгични „ћира”.

Назив Шарганска осмица ова пруга је добила зато што је надморска висина од 300 метара савладана тако што се пруга успиње преко брда у завијеним круговима, правећи фигуру броја 8 (осам). Изградњу пруге започели су Аустријанци 1916. године, када је Србија била под њиховом окупацијом. Ова пруга има много мостова и 19 тунела, од којих је најдужи Шаргански – 1660 метара. По броју мостова и тунела, и успону од 18 промила, Шарганска осмица је јединствена у Европи. Екипе које су копале Шаргански тунел са обе стране, нису се, међутим, среле на средини. Пребирајући по прорачунима инжењера одговорног за изградњу тунела, један од његових колега уочио је грешку и потом наставио са радом, исправљајући почетну погрешку.

Воз је пругом саобраћао тачно 49 година, од Ужица преко Шарганског превоја, према Вишеграду и Дубровнику, а 28. фебруара 1974. године је укинут, јер је процењено да је линија неисплатива. На иницијативу житеља овог краја и након притиска извршеног на ЖТП „Београд”, 24 године касније започета је реконструкција пруге, па је „ћира” на делу те трасе поново почео да саобраћа годину дана после почетка радова. Вожња пругом данас представља својеврсну туристичку атракцију.

Сажетак

16. Прочитај текст и одговори на постављене захтеве.

Темпо живота, обавезе, стрес... фактори су који утичу на наше тело и ум. Зато „марсеј” даје шансу да побољшамо квалитет свог живота и расположење, пружајући нам дарове природне Провансе у својим традиционалним производима, према нашим потребама.

Традиционални марсејски сапун је зелен (од маслиновог и биљних уља, ловора, аргана), или бео (од палминог уља). Његова невероватна чистоћа и хидратантна моћ чине га идеалним за осетљиве типове коже, због чега је препоручен од стране дерматолога широм света.

а) Који производ се рекламира овим текстом? _____

б) Ко препоручује тај производ? _____

в) Производ је идеалан за _____ тип коже.

г) Наведи бар два разлога због којих је (према овом тексту), пожељно имати и употребљавати овај производ.

17. Напиши на линији наслов дела и име и презиме писца из чијег дела је следећи одломак.

„Рељу нешто жигну кроз срце. Он само махну главом и пође, шапћући, пун слутње:
– Ово се спрема мећава. Знам ја Змијање, знам ја ћуд нашије’ планина и ове наше зле’уде
врлетне земље: све то потајно и подмукло режи.”

Наслов дела: _____ Име и презиме писца: _____

18. Повежи реченице са врстом напоредног односа у којем стоје (један назив је вишак).

Лакше је победити, него успех учврстити.

раставни

Борбом настају и нестају све ствари.

супротни

Или ћути, или реци шта боље од ћутања.

искључни

саставни

19. Повежи наслове рубрика у малим огласима са оним што се продаје, тражи, издаје, нуди...

МОТОРИ

Енглеског кокера са папирима, продајем.
Можете погледати после 16 ч. 064/888-114

УСЛУГЕ

Тражим жену за чување деце на Врачару.
Позовите од 10 до 12 часова. 011/6020-317

ИЗДАВАЊЕ

Scooter Peugeot 2007, 400 km, двотактни,
очуван, повољно продајем. 035/505-333

ЖИВОТИЊЕ

БГ, Стари град. Стан близу центра 56 m², цена
300 евра месечно, издајем. 061/723-723

ЧУВАЊЕ ДЕЦЕ

Кречење (дрвенарија, молерај), хобловање
паркета. 031/901-199

20. Одреди врсту строфе и врсту риме у следећем примеру.

И презирем тугу, заборављам бољу,
Јер у мени тече крв предака моји;
Мученика старих и јунака који
Умираху ћутке на страшномоме кољу.

а) Врста строфе је _____.

б) Врста риме је _____.

Љуба Крсманова – „Бој на Чокешини”; Александар Македонски – „Месец над тепсијом”;
Лујо – „Јаблан”

Бодовање: за све тачне одговоре 1 бод.

18. Епитети: голих, црни, гладних, тврда

Епитети у датом одломку истичу социјални мотив у песми.

Бодовање: за један тачан одговор – 0,5 бодова;
за оба тачна одговора – 1 бод.

19. Тачан је сваки одговор који истиче вредност рада, реда и поштења над нерадом, нередом (хаосом) и непоштењем.

Бодовање: за тачан одговор – 1 бод.

20. прави	придев
пријатељ	именица
нас, нам	заменице
тражи, треба	глаголи
онда	прилог
кад	прилог (везник)

Бодовање: за тачан одговор – 1 бод.

0–9 бодова: Не знаш још довољно. (Добро погледај уџбенике још једанпут.)

10–15 бодова: Знаш већ прилично. (Утврди оне области са којима си имао највише проблема.)

16–20 бодова: Знаш много. (Браво! Само тако настави!)

ТЕСТ II

1. А. Јеловник је намењен гостима ресторана.

Б.  уређен по врстама јела и пића

В. а) бифтек на жару,

б) 560,00 динара,

в) 280,00 динара

Бодовање: за тачан одговор под А. – 0,5 бодова;
за тачан одговор под Б. – 0,5 бодова; за тачан одговор под В. – 0,5 бодова.

2. Марија, среди собу!

Бодовање: за тачан одговор – 1 бод.

3. а) Путујући на море – прилошка одредба за време;
б) убедљиво најбржи ученик – именски део предиката;

в) о славним личностима из наше прошлости – атрибут.

Бодовање: за тачан одговор под а) – 0,5 бодова; за тачан одговор под б) – 0,5 бодова; за тачан одговор под в) – 0,5 бодова.

4. а) Н; б) Н; в) Т; г) Т; д) Н

Бодовање: за тачан одговор – 1 бод.

5. „Хајдук Станко”, епика, роман;
„Зимско јутро”, лирика, описна песма;
„Отаџбина”, лирика, родољубива песма
Бодовање: за тачан одговор – 1 бод.

6. авиона, мајке, птице

Бодовање: за тачан одговор – 1 бод.

7. а) Кад стигнеш кући, позови их.

б) Чекајући воз, изгубио је аутобус.

в) Ако верујеш у себе, све ће бити лакше.

г) Ко мисли да је једноставно урадити овај задатак, грдно се вара.

Бодовање: за тачан одговор – 1 бод.

8. приповеда о томе шта се догодило сењора Витачи.

Бодовање: за тачан одговор – 1 бод.

9. „Каљави коњ”, Весна Алексић

Бодовање: за тачан одговор – 1 бод.

10. Пример решења:

Београд, 12. мај 2010.

Драги Јоване,

Веома сам се обрадовала када сам сазнала да си примио високо признање. Сада је заиста отишло у праве руке. Надам се да ће бити прилике да то прославимо.

Искрене честитке

Твоја некадашња другарица из одељења Ирена

Бодовање: за тачан одговор – 1 бод.

11. а) ј, њ, љ, џ, ћ, ћ;

б) слово ј

Бодовање: за тачан одговор под а) – 0,5 бодова;
за тачан одговор под б) – 0,5 бодова.

12. а) ономатопеја; б) персонификација; в) метафора;
г) поређење.

Бодовање: за 2 тачна одговора – 0,5 бодова;
за све тачне одговоре – 1 бод.

13. оправдати/оправда(те)

Бодовање: за тачан одговор – 1 бод.

14. Београд, Суботица, предање, предати, направити, направа, шампион

Бодовање: за тачан одговор – 1 бод.

15. Твој сажетак треба да садржи основне податке изнете у тексту. Реченице морају бити разумљиве, граматички правилно написане, уз доследну примену правописних правила.

На пример:

Најпопуларнија возна тура у нашој земљи, „Шарганска осмица”, саобраћа између Мокре Горе и Кремана. Назив „Осмица” добила је због завијених кругова које прави на том брдовитом

терену. Пругу са много мостова и тунела, почели су да граде Аустријанци 1916. После 49 година употребе, пруга је затворена као неисплатива, да би била реконструисана и поново почела са радом 1999. године.

Бодовање: за тачан одговор – 1 бод.

16. а) сапун;
б) дерматоза;
в) осетљив;
г) Зато што је производ потпуно природан; зато што га препоручује стручно лице (дерматолог); производ чисти и хидрира кожу.
Бодовање: за два или три тачна одговора – 0,5 бодова; за све тачне одговоре – 1 бод.
17. „Кроз међаву”, Петар Кочић
Бодовање: за тачан одговор – 1 бод.
18. Лакше је победити, него успех учврстити. – супротни;
Борбом настају и нестају све ствари. – саставни;
Или ћути, или реци шта боље од ћутања. – раставни.
Бодовање: за тачан одговор – 1 бод.

19. ЖИВОТИЊЕ Енглеског кокера са папирима, продајем. Можете погледати после 16 ч. 064/888-114
- | | |
|-------------|---|
| УСЛУГЕ | Кречење (дрвенарија, молерај), хобловање паркета. 031/901-199 |
| ИЗДАЈЕМ | БГ, Стари град. Стан близу центра 56 m ² , цена 300 евра месечно, издајем. 061/723-723 |
| МОТОРИ | Scooter Peugeot 2007, 400 km, двотактни, очуван, повољно продајем. 035/505-333 |
| ЧУВАЊЕ ДЕЦЕ | Тражим жену за чување деце на Врачару. Позовите од 10 до 12. 011/ 602-0317 |

Бодовање: за тачан одговор – 1 бод.

20. а) катрен; б) обгрљена
Бодовање: за тачан одговор под а) – 0,5 бодова;
за тачан одговор под б) – 0,5 бодова.

0–9 бодова: Не знаш још довољно. (Добро погледај уџбенике још једанпут.)

10–15 бодова: Знаш већ прилично. (Утврди оне области са којима си имао највише проблема.)

16–21 бод: Знаш много. (Браво! Само тако настави!)

ТЕСТ III

- Кина је и даље најмногољуднија земља света.
● Дошло је до недостатка обучене радне снаге.
Бодовање: за један тачан одговор – 0,5 бодова;
за оба тачна одговора – 1 бод.
- „А сад морам да вам причам о деки.”
Бодовање: за тачан одговор – 1 бод.
- а) другог; б) у Манасији; в) Раваница
Бодовање: за тачан одговор под а) – 0,5 бодова;
за тачан одговор под б) – 0,5 бодова; за тачан одговор под в) – 0,5 бодова.
- Марко – субјекат; мој најбољи друг – апозиција;
одлично – прилошка одредба; је одиграо – предикат; јучерашњу – атрибут; утакмицу – објекат.
Бодовање: за тачан одговор – 1 бод.
- Филип Вишњић – народни певач, Исидора Секулић – писац, Васко Попа – песник, Старац Милија – народни певач.
Бодовање: за све тачне одговоре – 1 бод.
- риму
Бодовање: за тачан одговор – 1 бод.
- део – делови – промена **л у о**;
палац – палчеви – непостојано **а**, палатализација;
тренутак – тренуци – непостојано **а**,
сибилизација, губљење сугласника.
Бодовање: за тачан одговор – 1 бод.
- А. в); Б. а); В. б)
Бодовање: за тачан одговор – 1 бод.
- до суза, од срца, у брк
Бодовање: за тачан одговор – 1 бод.
- Деца су питала: „Када долази Јелена?”
Бодовање: за тачан одговор – 1 бод.
- албански ● мађарски
● словачки ● бугарски
Бодовање: за тачан одговор – 1 бод.
- Прихвата се сваки исправно написан одговор.
Бодовање: за тачан одговор – 1 бод.
- а) Прихвата се сваки одговор у складу са захтевима. На пример: У тексту се описује помрачење Месеца;
б) 3, 1, 4, 2
Бодовање: за тачан одговор под а) – 0,5 бодова;
за тачан одговор под б) – 0,5 бодова.